IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 24.5.2023
COM(2023) 616 final

Rakkomandazzjoni għal

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

dwar il-Programm Nazzjonali ta' riforma tal-2023 tal-Lussemburgu u li tagħti l-opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2023 tal-Lussemburgu

{SWD(2023) 616 final}

Rakkomandazzjoni għal

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

dwar il-Programm Nazzjonali ta' riforma tal-2023 tal-Lussemburgu u li tagħti l-opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2023 tal-Lussemburgu

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikoli 121(2) u 148(4) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar it-tisħiħ tas-sorveljanza ta' pożizzjonijiet baġitarji u s-sorveljanza u l-koordinazzjoni ta' politika ekonomika[1], u b'mod partikolari l-Artikolu 5(2) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament (UE) Nru 1176/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Novembru 2011 dwar il-prevenzjoni u l-korrezzjoni tal-iżbilanċi makroekonomiċi[2], u b'mod partikolari l-Artikolu 6(1) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew,

Wara li kkunsidra l-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Impjiegi,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Protezzjoni Soċjali,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Politika Ekonomika,

Billi:

(1) Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[3], li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza, daħal fis-seħħ fid-19 ta' Frar 2021. Il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza tipprovdi appoġġ finanzjarju lill-Istati Membri għall-implimentazzjoni ta' riformi u investimenti, li jinvolvu impuls fiskali ffinanzjat mill-UE. F'konformità mal-prijoritajiet tas-Semestru Ewropew, hija tikkontribwixxi għall-irkupru ekonomiku u soċjali u għall-implimentazzjoni ta' riformi u investimenti sostenibbli, b'mod partikolari biex tippromwovi t-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali u tagħmel l-ekonomiji tal-Istati Membri aktar reżiljenti. Tgħin ukoll biex issaħħaħ il-finanzi pubbliċi u tagħti spinta lit-tkabbir u l-ħolqien tal-impjiegi fuq terminu medju u twil, ittejjeb il-koeżjoni territorjali fl-UE u tappoġġa t-tkomplija tal-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Il-kontribuzzjoni finanzjarja massima għal kull Stat Membru bil-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza ġiet aġġornata fit-30 ta' Ġunju 2022, f'konformità mal-Artikolu 11(2) tar-Regolament (UE) 2021/241.

---

1 ĠU L 209, 2.8.1997, p. 1.

2 ĠU L 306, 23.11.2011, p. 25.

3 Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (ĠU L 57, 18.2.2021, p. 17).

(2) Fit-22 ta' Novembru 2022, il-Kummissjoni adottat l-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir Sostenibbli tal-2023[4], li ta bidu għas-Semestru Ewropew tal-2023 għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika. Il-Kunsill Ewropew approva l-prijoritajiet tal-istħarriġ madwar l-erba' dimensjonijiet tas-sostenibbiltà kompetittiva fit-23 ta' Marzu 2023. Fit-22 ta' Novembru 2022, fuq il-bażi tar-Regolament (UE) Nru 1176/2011, il-Kummissjoni adottat ukoll ir-Rapport dwar il-Mekkaniżmu ta' Twissija tal-2023, li fih hija identifikat lil-Lussemburgu bħala wieħed mill-Istati Membri li jista' jiġi affettwat jew li jista' jkun f'riskju li jiġi affettwat mill-iżbilanċi, u li għalih tkun meħtieġa analiżi fil-fond. Fl-istess data, il-Kummissjoni adottat ukoll opinjoni dwar l-abbozz ta' pjan baġitarju tal-2023 tal-Lussemburgu. Il-Kummissjoni adottat ukoll rakkomandazzjoni għal rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-politika ekonomika taż-Żona tal-Euro, li l-Kunsill adotta fis-16 ta' Mejju 2023, kif ukoll il-proposta għar-Rapport Konġunt dwar l-Impjiegi tal-2023 li janalizza l-implimentazzjoni tal-Linji Gwida dwar l-Impjiegi u l-prinċipji tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, li l-Kunsill adotta fit-13 ta' Marzu 2023.

(3) Filwaqt li l-ekonomiji tal-UE qed juru reżiljenza notevoli, il-kuntest ġeopolitiku għad għandu impatt negattiv. Hekk kif l-UE qed tappoġġa b'mod sod lill-Ukrajna, l-aġenda tal-politika ekonomika u soċjali tal-UE hija ffukata fuq it-tnaqqis tal-impatt negattiv tax-xokkijiet tal-enerġija kemm fuq l-unitajiet domestiċi vulnerabbli kif ukoll fuq il-kumpaniji fuq terminu qasir, u fuq iż-żamma tal-isforzi biex titwettaq it-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali, jiġi appoġġat it-tkabbir sostenibbli u inklużiv, tiġi ssalvagwardjata l-istabbiltà makroekonomika u tiżdied ir-reżiljenza fuq terminu medju. Hija tiffoka ħafna wkoll fuq iż-żieda fil-kompetittività u l-produttività tal-UE.

(4) Fl-1 ta' Frar 2023, il-Kummissjoni ħarġet il-Komunikazzjoni *Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku għal Żmien l-Emissjonijiet Żero Netti*[5] biex tingħata spinta lill-kompetittività tal-industrija b'emissjonijiet żero netti tal-UE u tiġi appoġġata t-tranżizzjoni rapida lejn in-newtralità klimatika. Il-pjan jikkomplementa l-isforzi li għaddejjin bil-Patt Ekoloġiku Ewropew u r-REPowerEU. Huwa għandu l-għan li jipprovdi ambjent aktar ta' appoġġ biex tiżdied il-kapaċità tal-manifattura tal-UE għat-teknoloġiji u l-prodotti b'emissjonijiet żero netti meħtieġa biex jintlaħqu l-miri klimatiċi ambizzjużi tal-UE, kif ukoll jiġi żgurat l-aċċess għal materja prima kritika rilevanti, inkluż billi jiġi diversifikat l-akkwist, jiġu sfruttati kif xieraq ir-riżorsi ġeoloġiċi fl-Istati Membri u jiġi massimizzat ir-riċiklaġġ tal-materja prima. Il-pjan huwa msejjes fuq erba' pilastri: ambjent regolatorju prevedibbli u simplifikat, li jħaffef l-aċċess għall-finanzi, itejjeb il-ħiliet, u jiftaħ il-kummerċ għal ktajjen tal-provvista reżiljenti. Fis-16 ta' Marzu 2023, il-Kummissjoni ħarġet ukoll il-Komunikazzjoni, *Il-kompetittività fit-tul tal-UE: Inħarsu lil hinn mill-2030*[6], strutturata fuq disa' muturi li jsaħħu lil xulxin bil-għan li ssir ħidma lejn qafas regolatorju li jsaħħaħ it-tkabbir. Hija tistabbilixxi prijoritajiet ta' politika mmirati biex jiżguraw b'mod attiv titjib strutturali, investimenti ffukati tajjeb u miżuri regolatorji għall-kompetittività fit-tul tal-UE u l-Istati Membri tagħha. Ir-rakkomandazzjonijiet ta' hawn taħt jgħinu biex jiġu indirizzati dawk il-prijoritajiet.

(5) Fl-2023, is-Semestru Ewropew għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika qed ikompli jevolvi f'konformità mal-implimentazzjoni tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza. L-implimentazzjoni sħiħa tal-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza tibqa'

[4] COM(2022) 780 final.
[5] COM(2023) 62 final.
[6] COM(2023) 168 final.

essenzjali għat-twettiq tal-prijoritajiet ta' politika taħt is-Semestru Ewropew, billi l-pjanijiet jindirizzaw ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż kollha jew subsett sinifikanti minnhom maħruġa f'dawn l-aħħar snin. Ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż tal-2019, l-2020 u l-2022 jibqgħu ugwalment rilevanti wkoll għall-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza riveduti, aġġornati jew emendati f'konformità mal-Artikoli 14, 18 u 21 tar-Regolament (UE) 2021/241.

(6) Ir-Regolament REPowerEU[7] adottat fis-27 ta' Frar 2023 għandu l-għan li jelimina malajr id-dipendenza tal-UE fuq l-importazzjonijiet tal-fjuwils fossili Russi. Dan se jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-enerġija u d-diversifikazzjoni tal-provvista tal-enerġija tal-UE, filwaqt li jżid l-użu tal-enerġija rinnovabbli, il-kapaċitajiet tal-ħżin tal-enerġija u l-effiċjenza enerġetika. Ir-Regolament jippermetti lill-Istati Membri jżidu kapitolu ġdid tar-REPowerEU mal-pjanijiet nazzjonali tagħhom għall-irkupru u r-reżiljenza sabiex jiffinanzjaw riformi u investimenti ewlenin li se jgħinu biex jintlaħqu l-objettivi tar-REPowerEU. Dawn se jgħinu wkoll biex tingħata spinta lill-kompetittività tal-industrija b'emissjonijiet żero netti tal-UE kif deskritt fil-Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku għal Żmien l-Emissjonijiet Żero Netti u se jindirizzaw ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż relatati mal-enerġija maħruġa lill-Istati Membri fl-2022 u, fejn applikabbli, fl-2023. Ir-Regolament REPowerEU jintroduċi kategorija ġdida ta' appoġġ finanzjarju mhux ripagabbli, li ssir disponibbli għall-Istati Membri biex jiffinanzjaw riformi u investimenti ġodda relatati mal-enerġija skont il-pjanijiet tagħhom għall-irkupru u r-reżiljenza.

(7) Fit-8 ta' Marzu 2023, il-Kummissjoni adottat komunikazzjoni li tipprovdi gwida għall-politika fiskali għall-2024. Hija għandha l-għan li tappoġġa t-tħejjija tal-programmi ta' stabbiltà u konverġenza tal-Istati Membri u b'hekk issaħħaħ il-koordinazzjoni tal-politika[8]. Il-Kummissjoni fakkret li l-klawżola liberatorja ġenerali tal-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir se tiġi diżattivata fi tmiem l-2023. Hija appellat għal politiki fiskali fl-2023-2024 li jiżguraw is-sostenibbiltà tad-dejn fuq terminu medju kif ukoll iżidu t-tkabbir potenzjali b'mod sostenibbli. L-Istati Membri ġew mistiedna jistabbilixxu fil-programmi ta' stabbiltà u konverġenza tagħhom tal-2023 kif il-pjanijiet fiskali tagħhom se jiżguraw li l-valur ta' referenza tad-defiċit ta' 3 % tal-PDG jiġi rispettat kif ukoll it-tnaqqis plawżibbli u kontinwu tad-dejn, jew biex id-dejn jinżamm f'livelli prudenti fit-terminu medju. Il-Kummissjoni stiednet lill-Istati Membri jeliminaw gradwalment il-miżuri fiskali nazzjonali introdotti biex jipproteġu lill-unitajiet domestiċi u lid-ditti mix-xokk tal-prezz tal-enerġija, u jibdew bl-inqas miżuri mmirati. Hija indikat li, jekk ikun meħtieġ li l-miżuri ta' appoġġ jiġu estiżi minħabba pressjoni mill-ġdid fuq il-prezzijiet tal-enerġija, jenħtieġ li l-Istati Membri jimmiraw tali miżuri ħafna aħjar milli fil-passat lejn unitajiet domestiċi u ditti vulnerabbli. Il-Kummissjoni pproponiet li r-rakkomandazzjonijiet fiskali jkunu kwantifikati u differenzjati u fformulati fuq il-bażi tan-nefqa primarja netta, kif propost fil-Komunikazzjoni tagħha dwar l-orjentazzjonijiet għal riforma tal-qafas tal-governanza ekonomika tal-UE[9]. Hija rrakkomandat li l-Istati Membri kollha jenħtieġ li jkomplu jipproteġu l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali u jiżguraw l-użu effettiv tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u ta' fondi oħra tal-UE, b'mod partikolari fid-dawl tal-objettivi tat-

[7] Ir-Regolament (UE) 2023/435 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' Frar 2023 li jemenda r-Regolament (UE) 2021/241 fir-rigward tal-kapitoli REPowerEU fil-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza u li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1303/2013, (UE) 2021/1060 u (UE) 2021/1755, u d-Direttiva 2003/87/KE (ĠU L 63, 28.2.2023, p. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

[9] COM(2022) 583 final.

tranżizzjoni ekoloġika u diġitali u tar-reżiljenza. Il-Kummissjoni indikat li se tipproponi lill-Kunsill biex jiftaħ proċeduri ta' defiċit eċċessiv ibbażati fuq id-defiċit fir-rebbiegħa tal-2024 fuq il-bażi tad-*data* tal-eżitu għall-2023, f'konformità mad-dispożizzjonijiet legali eżistenti.

(8) Fis-26 ta' April 2023, il-Kummissjoni ppreżentat proposti leġiżlattivi biex timplimenta riforma komprensiva tar-regoli ta' governanza ekonomika tal-UE. L-objettiv ċentrali tal-proposti huwa li tissaħħaħ is-sostenibbiltà tad-dejn pubbliku u jiġi promoss it-tkabbir sostenibbli u inklużi fl-Istati Membri kollha permezz ta' riformi u investimenti. Il-proposti għandhom l-għan li jipprovdu l-Istati Membri b'aktar kontroll fuq id-disinn tal-pjanijiet tagħhom fuq terminu medju, filwaqt li jimplimentaw reġim ta' infurzar aktar strett biex jiġi żgurat li l-Istati Membru jwettqu l-impenji meħuda fil-pjanijiet strutturali fiskali fuq terminu medju. L-objettiv huwa li l-ħidma leġiżlattiva tiġi konkluża fl-2023.

(9) Fil-21 ta' April 2021, il-Lussemburgu ppreżenta l-pjan nazzjonali tiegħu għall-irkupru u r-reżiljenza lill-Kummissjoni, f'konformità mal-Artikolu 18(1) tar-Regolament (UE) 2021/241. Skont l-Artikolu 19 tar-Regolament (UE) 2021/241, il-Kummissjoni vvalutat ir-rilevanza, l-effettività, l-effiċjenza u l-koerenza tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, f'konformità mal-linji gwida tal-valutazzjoni tal-Anness V ta' dak ir-Regolament. Fit-13 ta' Lulju 2021, il-Kunsill adotta d-Deċiżjoni tiegħu dwar l-approvazzjoni tal-valutazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza għal-Lussemburgu[10]. Ir-rilaxx tal-pagamenti parzjali jiddependi fuq deċiżjoni mill-Kummissjoni, meħuda f'konformità mal-Artikolu 24(5) tar-Regolament (UE) 2021/241, li l-Lussemburgu laħaq b'mod sodisfaċenti l-istadji importanti u l-miri rilevanti stabbiliti fid-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill. It-twettiq sodisfaċenti jippresupponi li l-kisba tal-istadji importanti u l-miri preċedenti ma tkunx treġġgħet lura.

(10) Fit-28 ta' April 2023, il-Lussemburgu ppreżenta l-Programm Nazzjonali ta' Riforma tiegħu tal-2023 u, fis-27 ta' April 2023, il-Programm ta' Stabbiltà tiegħu tal-2023, f'konformità mal-iskadenza stabbilita fl-Artikolu 4(1) tar-Regolament (KE) Nru 1466/97. Biex jitqiesu l-konnessjonijiet ta' bejniethom, iż-żewġ programmi ġew ivvalutati flimkien. F'konformità mal-Artikolu 27 tar-Regolament (UE) 2021/241, il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2023 jirrifletti wkoll ir-rappurtar biannwali tal-Lussemburgu dwar il-progress li sar fil-kisba tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tagħha.

(11) Il-Kummissjoni ppubblikat ir-rapport tal-pajjiż tal-2023 għal-Lussemburgu[11] fl-24 ta' Mejju 2023. Huwa vvaluta l-progress tal-Lussemburgu fl-indirizzar tar-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż rilevanti adottati mill-Kunsill bejn l-2019 u l-2022, u ħa kont tal-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tal-Lussemburgu. Fuq il-bażi ta' din l-analiżi, ir-rapport tal-pajjiż identifika lakuni fir-rigward ta' dawk l-isfidi li mhumiex indirizzati jew li huma indirizzati biss parzjalment mill-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, kif ukoll sfidi ġodda u emerġenti. Huwa vvaluta wkoll il-progress tal-Lussemburgu fl-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali u fil-kisba tal-miri ewlenin tal-UE dwar l-impjiegi, il-

[10] Id-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2021 dwar l-approvazzjoni tal-valutazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza għal-Lussemburgu (ST 10155/21; ST 10155/21 ADD 1).

[11] SWD(2023) 616 final.

ħiliet u t-tnaqqis tal-faqar, kif ukoll il-progress fil-kisba tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-NU.

(12) Il-Kummissjoni wettqet analiżi fil-fond skont l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 1176/2011 għal-Lussemburgu u ppubblikat ir-riżultati tagħha fl-24 ta' Mejju 2023[12]. Hija kkonkludiet li l-Lussemburgu mhux qed jesperjenza żbilanċi makroekonomiċi. B'mod partikolari, il-vulnerabbiltajiet relatati mal-prezzijiet għoljin tad-djar u d-dejn għoli tal-unitajiet domestiċi dan l-aħħar żdiedu iżda b'mod ġenerali sa issa jidher li huma kkontrollati u mistennija jonqsu fuq terminu medju. It-tkabbir qawwi fil-popolazzjoni flimkien maż-żieda fil-kreditu ipotekarju, bl-inċentiva tal-appoġġ fiskali, żied id-domanda għall-akkomodazzjoni, filwaqt li l-provvista ġiet ristretta minħabba l-art limitata disponibbli għall-kostruzzjoni u l-ikkapparar tal-artijiet. Id-distakk dejjem jikber bejn id-domanda u l-provvista tal-akkomodazzjoni irriżulta f'żidiet qawwija fil-prezzijiet tad-djar b'riskji dejjem akbar ta' sopravalutazzjoni tal-prezzijiet tad-djar u deterjorament fl-affordabbiltà. Il-prezzijiet tad-djar stabbilizzaw ruħhom ħafna lejn l-aħħar tal-2022, u l-għadd ta' tranżazzjonijiet fl-akkomodazzjoni naqas drastikament, hekk kif iż-żieda fir-rati tal-imgħax wasslet għal bidla fis-suq. Madankollu, mhijiex mistennija korrezzjoni qawwija fil-prezzijiet tad-djar billi l-introjti żammew f'livell tajjeb u minħabba li n-nuqqas ta' provvista huwa mistenni li jkompli. Id-dejn tal-unitajiet domestiċi huwa għoli ħafna f'termini ta' introjtu disponibbli u qed jiżdied filwaqt li s-self naqas kemxejn lejn l-aħħar tal-2022. L-assi finanzjarji tal-unitajiet domestiċi huma sostanzjali, l-unitajiet domestiċi bl-aktar dejn huma dawk bil-livell l-aktar għoli ta' introjtu u ta' ġid, u s-settur bankarju huwa sod, u dan kollu b'mod ġenerali jtaffi r-riskji makrofinanzjarji. L-isforzi ta' politika addizzjonali, inkluż iż-żieda fl-adozzjoni u fl-implimentazzjoni ta' miżuri riċenti u l-prijoritizzazzjoni tagħhom, inklużi taxxi rikorrenti biex tiżdied il-provvista ta' art li tista' tinbena, flimkien mar-riforma li għaddejja tal-ippjanar tal-użu tal-art, jistgħu jgħinu biex tingħata spinta lill-provvista tal-akkomodazzjoni, inkluż permezz tal-provvista ta' akkomodazzjoni affordabbli u soċjali mmirata lejn dawk l-aktar fil-bżonn. L-effiċjenza tas-suq tal-kiri tista' tittejjeb ukoll. Barra minn hekk, it-tnaqqis tad-dedućibbiltà tal-imgħax ipotekarju, li dan l-aħħar żdied b'mod sinifikanti, inaqqas l-inċentivi fiskali għas-self li jappoġġa l-prezzijiet għoljin tad-djar.

(13) Fuq il-bażi ta' *data* vvalidata mill-Eurostat[13], is-surplus tal-gvern estiż tal-Lussemburgu naqas minn 0,7 % tal-PDG fl-2021 għal 0,2 % fl-2022, filwaqt li d-dejn tal-gvern estiż żdied bi ftit minn 24,5 % tal-PDG fi tmiem l-2021 għal 24,6 % fi tmiem l-2022.

(14) Il-bilanċ tal-gvern estiż intlaqat mill-miżuri ta' politika fiskali adottati biex jittaffa l-impatt ekonomiku u soċjali taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija. Fl-2022, miżuri bħal dawn li jnaqqsu d-dħul kienu jinkludu tnaqqis fit-taxxi fuq il-prodotti biex jitbaxxew il-prezzijiet tal-konsumatur għall-petrol, id-diżil u ż-żejt għat-tisħin b'7,5ct għal kull litru; filwaqt li miżuri bħal dawn li jżidu n-nefqa kienu jinkludu l-introduzzjoni ta' kreditu ta' taxxa fuq l-enerġija[14], għajnuna għall-kumpaniji affettwati miż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija u l-limitazzjoni taż-żidiet fil-prezzijiet tal-gass. Il-Kummissjoni tistma li l-ispiża baġitarja netta ta' dawn il-miżuri hija ta' 0,5 % tal-PDG fl-2022. Il-

12 SWD(2023) 638 final.

13 Eurostat-Euro Indicators, 47/2023, 21.4.2023

14 Il-krediti tat-taxxa pagabbli jistgħu jaqbżu l-obbligazzjoni tat-taxxa u jaffettwaw lil dawk li mhumiex kontribwenti kif ukoll lill-kontribwenti; għalhekk, huma kklassifikati bħala nefqa fil-kontijiet nazzjonali (ESA 2010, l-Artikoli 20.167 u 20.168).

bilanċ tal-gvern estiż ġie affettwat ukoll mill-ispiża baġitarja tal-protezzjoni temporanja għall-persuni spostati mill-Ukrajna, li hija stmata għal 0,1 % tal-PDG fl-2022. Fl-istess ħin, l-ispiża stmata tal-miżuri temporanji ta' emerġenza tal-COVID-19 naqset għal 0,1 % tal-PDG fl-2022, minn 0,8 % fl-2021.

(15) Fit-18 ta' Ġunju 2021, il-Kunsill irrakkomanda li fl-2022 il-Lussemburgu[15] jsegwi pożizzjoni fiskali ta' appoġġ, inkluż mill-impuls ipprovdut mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza, u jippreserva l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali.

(16) Skont l-istimi tal-Kummissjoni, il-pożizzjoni fiskali[16] fl-2022 kienet ta' appoġġ (-0,9 % tal-PDG), kif irrakkomandat mill-Kunsill. Kif irrakkomandat mill-Kunsill, il-Lussemburgu kompla jappoġġa l-irkupru b'investimenti ffinanzjati mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza. In-nefqa ffinanzjata mill-għotjiet tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u minn fondi oħra tal-UE ammontat għal 0,1 % tal-PDG fl-2022 (0,1 % tal-PDG fl-2021). L-investiment iffinanzjat nazzjonalment ipprovda kontribuzzjoni newtrali għall-pożizzjoni fiskali[17]. Għalhekk, il-Lussemburgu ppreserva l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali, kif irrakkomandat mill-Kunsill. Fl-istess waqt, it-tkabbir fin-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fil-livell nazzjonali (netta minn miżuri ġodda ta' dħul) pprovda kontribuzzjoni espansjonarja ta' 1,3 punt perċentwali għall-pożizzjoni fiskali. Din il-kontribuzzjoni espansjonarja sinifikanti kienet tinkludi l-impatt addizzjonali ta' miżuri biex jiġi mitigat l-impatt ekonomiku u soċjali taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija (spiża baġitarja netta addizzjonali ta' 0,5 % tal-PDG), kif ukoll l-ispejjeż biex tiġi offruta protezzjoni temporanja lil persuni spostati mill-Ukrajna (0,1 % tal-PDG). Fl-istess ħin, is-sussidji, nefqa kurrenti oħra u l-konsum intermedju kkontribwew ukoll (0,3 % tal-PDG) għat-tkabbir fin-nefqa kurrenti primarja netta. Għalhekk, il-Lussemburgu ma żammx taħt kontroll biżżejjed it-tkabbir fin-nefqa kurrenti ffinanzjata fil-livell nazzjonali. Il-kontribuzzjoni espansjonarja sinifikanti tan-nefqa kurrenti ffinanzjata fil-livell nazzjonali kienet biss parzjalment minħabba l-miżuri biex jiġi indirizzat l-impatt ekonomiku u soċjali taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija kif ukoll l-ispejjeż biex tiġi offruta protezzjoni temporanja lill-persuni spostati mill-Ukrajna.

(17) Ix-xenarju makroekonomiku li jirfed il-proġettazzjonijiet baġitarji fil-Programm ta' Stabbiltà huwa favorevoli fl-2023 u minn hemm 'il quddiem. Il-Gvern jipproġetta li l-PDG reali jikber bi 2,4 % fl-2023 u bi 3,8 % fl-2024. B'paragun ma' dan, it-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipproġetta tkabbir tal-PDG reali aktar baxx ta' 1,6 % fl-2023 u ta' 2,4 % fl-2024, prinċipalment minħabba kontribuzzjonijiet ta' tkabbir aktar baxxi mill-esportazzjonijiet netti fl-2023 u d-domanda domestika fl-2024[18].

---

15 Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2021 li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2021 tal-Lussemburgu, ĠU C 304, 16.2021, p. 73.

16 Għaldaqstant, il-pożizzjoni fiskali titkejjel bħala l-bidla fin-nefqa primarja (netta minn miżuri ta' dħul diskrezzjonali), bl-esklużjoni tal-miżuri temporanji ta' emerġenza relatati mal-kriżi tal-COVID-19 iżda inkluża n-nefqa ffinanzjata minn appoġġ mhux ripagabbli (l-għotjiet) mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u fondi oħra tal-UE, apparagun tat-tkabbir potenzjali fuq terminu medju. Għal aktar dettalji ara l-Kaxxa 1 fit-Tabelli Statistiċi Fiskali.

17 Nefqa kapitali oħra ffinanzjata fil-livell nazzjonali pprovdiet kontribuzzjoni restrittiva ta' 0,4 punti perċentwali tal-PDG, minħabba tnaqqis fi "Trasferimenti kapitali oħra" prinċipalment relatati mat-tneħħija gradwali tal-appoġġ għan-negozju u tal-assistenza għall-irkupru fil-kuntest tal-pandemija tal-COVID-19 (*Fond għall-irkupru u s-solidarjetà għan-negozji*).

18 Għall-PDG nominali l-istampa hija kemxejn differenti; il-Programm ta' Stabbiltà jipprevedi rati ta' tkabbir nominali tal-PDG ta' 4,7 % fl-2023 u ta' 6,0 % fl-2024, filwaqt li t-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipproġetta rata ogħla ta' 7,1 % fl-2023, u rata komparabbli ta' 5,9 % fl-2024.

(18) Fil-Programm ta' Stabbiltà tiegħu tal-2023, il-gvern jistenna li l-bilanċ tal-gvern estiż se jiddeterjora għal proporzjon tad-defiċit ta' 1,5 % tal-PDG fl-2023. Id-deterjorament fl-2023 jirrifletti prinċipalment miżuri addizzjonali li jappoġġaw l-introjtu tal-unitajiet domestiċi u korporattiv wara l-prezzijiet għoljin tal-enerġija u l-inflazzjoni. Skont il-Programm, il-proporzjon tad-dejn tal-gvern estiż mal-PDG huwa mistenni li jiżdied minn 24,6 % fi tmiem l-2022 għal 26,1 % fi tmiem l-2023. It-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipproġetta defiċit tal-gvern ta' 1,7 % tal-PDG għall-2023. Dan huwa kemxejn ogħla mid-defiċit ipproġettat fil-Programm ta' Stabbiltà, prinċipalment minħabba dħul kemxejn aktar baxx mit-taxxa, skont it-tbassir tal-Kummissjoni. It-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipproġetta proporzjon simili tad-dejn tal-gvern estiż mal-PDG, ta' 25,9 % fi tmiem l-2023. Id-differenza hija dovuta għal tkabbir nominali ogħla tal-PDG fl-2023, skont it-tbassir tal-Kummissjoni.

(19) Il-bilanċ tal-gvern fl-2023 huwa mistenni li jkompli jiġi affettwat mill-miżuri adottati biex jittaffa l-impatt ekonomiku u soċjali taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija. Dawn jikkonsistu f'miżuri estiżi mill-2022 (b'mod partikolari, il-limitazzjoni taż-żidiet fil-prezzijiet tal-gass billi jiġu ssussidjati l-ispejjeż tal-enerġija tal-unitajiet domestiċi u t-tariffi tan-network, l-istabbilizzazzjoni tal-prezzijiet tal-elettriku permezz ta' sussidji lill-unitajiet domestiċi, u miżuri ta' appoġġ għan-negozji) u miżuri ġodda, bħal sussidji għall-provvista tat-tisħin permezz ta' networks distrettwali u għal abitazzjonijiet kbar, kif ukoll sussidji għall-promozzjoni tal-awtokonsum permezz tal-elettriku fotovoltajku mill-kumpaniji. L-ispiża baġitarja netta tal-miżuri ta' appoġġ hija pproġettata fit-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni għal 1,1 % tal-PDG fl-2023[19]. Xi miżuri fl-2023 huma mmirati lejn l-aktar unitajiet domestiċi jew ditti vulnerabbli, filwaqt li l-biċċa l-kbira tal-miżuri ma jippreservawx is-sinjal tal-prezz biex titnaqqas id-domanda għall-enerġija u tiżdied l-effiċjenza enerġetika. B'riżultat ta' dan, l-ammont ta' miżuri ta' appoġġ immirati, li għandhom jitqiesu fil-valutazzjoni tal-konformità mar-rakkomandazzjoni fiskali għall-2023, huwa stmat fit-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni għal 0,6 % tal-PDG fl-2023 (meta mqabbel ma' 0,4 % tal-PDG fl-2022).

(20) Fit-12 ta' Lulju 2022, il-Kunsill rrakkomanda[20] li l-Lussemburgu jieħu azzjoni biex jiżgura li fl-2023 it-tkabbir tan-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fil-livell nazzjonali jkun konformi ma' pożizzjoni politika li kollox ma' kollox hija newtrali[21], b'kont meħud tal-appoġġ temporanju u mmirat li jibqa' għaddej għall-unitajiet domestiċi u d-ditti li huma l-aktar vulnerabbli għaż-żidiet fil-prezzijiet tal-enerġija u għan-nies li jaħarbu mill-Ukrajna. Il-Lussemburgu jenħtieġ li jkun lest li jaġġusta l-infiq attwali f'sitwazzjoni li qiegħda tevolvi. Il-Lussemburgu kien irrakkomandat ukoll biex jespandi l-investiment pubbliku għat-tranżizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali, u għas-sigurtà tal-enerġija filwaqt li jqis l-inizjattiva REPowerEU, inkluż billi jagħmel użu mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u fondi oħra tal-Unjoni.

(21) Fl-2023, il-pożizzjoni fiskali hija pproġettata fit-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni li tkun espansjonarja (-1,5 % tal-PDG), fil-kuntest ta' inflazzjoni għolja. Din issegwi l-pożizzjoni fiskali espansjonarja fl-2022 (-0,9 % tal-PDG). It-tkabbir fin-

---

19 Iċ-ċifra tirrappreżenta l-livell tal-ispiża baġitarja annwali ta' dawk il-miżuri, inkluż id-dħul u n-nefqa kurrenti kif ukoll, fejn rilevanti, il-miżuri tan-nefqa kapitali.

20 Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2022 dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-Lussemburgu u li tagħti l-opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-Lussemburgu tal-2022, ĠU C 334, 01.09.2022, p. 128.

21 Fuq il-bażi tat-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni, it-tkabbir tal-output potenzjali fuq terminu medju (medja ta' 10 snin) tal-Lussemburgu, li jintuża għall-kejl tal-pożizzjoni fiskali, huwa stmat għal 7,8 % f'termini nominali.

nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali (netta minn miżuri ta' dħul diskrezzjonali) fl-2023 huwa pproġettat li se jipprovdi kontribuzzjoni espansjonarja ta' 1,3 punt perċentwali għall-pożizzjoni fiskali. Dan jinkludi ż-żieda fl-ispiża tal-miżuri ta' appoġġ immirat għall-unitajiet domestiċi u għad-ditti l-aktar vulnerabbli għaż-żidiet fil-prezzijiet tal-enerġija b'0,3 % tal-PDG. Il-kontribuzzjoni espansjonarja tan-nefqa kurrenti primarja netta ffinanzjata fuq livell nazzjonali hija għalhekk parzjalment dovuta biss għall-appoġġ immirat għall-unitajiet domestiċi u d-ditti l-aktar vulnerabbli għaż-żidiet fil-prezzijiet tal-enerġija. It-tkabbir espansjonarju fin-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali (netta minn miżuri ta' dħul diskrezzjonarji) huwa xprunat ukoll minn, fost fatturi oħra, benefiċċji soċjali minbarra dawk *in natura*, sussidji relatati ma' miżuri tal-enerġija mhux immirati, żidiet permanenti fil-pagi tas-settur pubbliku, kontribuzzjoni ta' darba għall-baġit tal-UE, u t-tnaqqis fir-rati tal-VAT. B'kollox, it-tkabbir ipproġettat tan-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali mhuwiex konformi mar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill. In-nefqa ffinanzjata mill-għotjiet tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u minn fondi oħra tal-UE hija pproġettata li tammonta għal 0,2 % tal-PDG fl-2023, filwaqt li l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali huwa pproġettat li jipprovdi kontribuzzjoni espansjonarja għall-pożizzjoni fiskali ta' 0,1 punti perċentwali. Il-Lussemburgu qed jippjana li jiffinanzja investiment addizzjonali permezz tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u fondi oħra tal-UE, u huwa pproġettat li jippreserva l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali[22]. Huwa jippjana li jiffinanzja l-investiment pubbliku għat-tranżizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali, u għas-sigurtà tal-enerġija, bħall-elettrifikazzjoni tat-trasport pubbliku, it-tisħiħ tan-network tat-tramm u tal-ferrovija, fond għall-klima u l-enerġija biex jappoġġa l-akkwist ta' pannelli fotovoltajċi, id-diġitalizzazzjoni tas-servizzi pubbliċi u s-sigurtà tal-komunikazzjoni diġitali (it-teknoloġija kwantistika), li huma parzjalment iffinanzjati mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u fondi oħra tal-UE.

(22) Skont il-Programm ta' Stabbiltà, id-defiċit tal-gvern estiż huwa mistenni li jiżdied għal 1,7 % tal-PDG fl-2024. Iż-żieda fl-2024 tirrifletti prinċipalment l-estensjoni tal-miżuri ta' appoġġ biex jipproteġu l-introjtu tal-unitajiet domestiċi u korporattiv kontra l-effetti taż-żieda fl-inflazzjoni. Il-programm jistenna li l-proporzjon tad-dejn għall-PDG tal-gvern estiż jiżdied għal 27,5 % fi tmiem l-2024. Fuq il-bażi tal-miżuri ta' politika li jkunu magħrufin fid-data tal-għeluq tat-tbassir, it-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipproġetta defiċit tal-gvern ta' 1,5 % tal-PDG fl-2024. Dan huwa kemxejn aktar baxx mid-defiċit ipproġettat fil-programm, prinċipalment minħabba żieda iżgħar fil-kumpens tal-impjegati u t-trasferimenti soċjali, skont it-tbassir tal-Kummissjoni. It-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipproġetta proporzjon simili tad-dejn tal-gvern estiż mal-PDG, ta' 27,0 % fi tmiem l-2024.

(23) Il-Programm ta' Stabbiltà jipprevedi l-estensjoni tal-miżuri ta' appoġġ għall-enerġija sa tmiem l-2024. Il-Kummissjoni bħalissa tassumi li l-ispiża netta tal-miżuri ta' appoġġ għall-enerġija hija ta' 0,5 % tal-PDG fl-2024[23], meta mqabbla ma' 1,1 % tal-PDG fl-2023. Dawn l-istimi jiddependu fuq is-suppożizzjoni li ma jkunx hemm żidiet

[22] Nefqa kapitali oħra ffinanzjata fil-livell nazzjonali hija pproġettata li tipprovdi kontribuzzjoni newtrali għall-PDG.

[23] Id-definizzjoni tal-Kummissjoni ta' miżuri tal-enerġija tinkludi biss miżuri ta' politika fiskali li jaffettwaw direttament il-prezzijiet tal-enerġija jew jipprovdu appoġġ temporanju għall-introjtu għall-konsum tal-enerġija. Il-miżuri ġenerali ta' appoġġ għall-inflazzjoni mhumiex ikklassifikati bħala miżuri tal-enerġija, u dan jispjega differenza fl-ispiża baġitarja stmata tal-miżuri ta' appoġġ għall-enerġija bejn il-Programm ta' Stabbiltà u t-tbassir tal-Kummissjoni.

ġodda fil-prezzijiet tal-enerġija. Il-miżuri ta' appoġġ għall-enerġija li bħalissa huma ppjanati li jibqgħu fis-seħħ fl-2024 ma jidhrux li huma mmirati lejn unitajiet domestiċi jew ditti vulnerabbli. Ħafna minnhom ma jippreservawx bis-sħiħ is-sinjal tal-prezz biex titnaqqas id-domanda għall-enerġija u tiżdied l-effiċjenza enerġetika.

(24) Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97 jitlob titjib annwali fil-bilanċ tal-bażit strutturali lejn l-objettiv ta' terminu medju ta' 0,5 % tal-PDG bħala punt ta' riferiment[24]. Meta jitqiesu l-kunsiderazzjonijiet tas-sostenibbiltà fiskali[25], ikun xieraq titjib fil-bilanċ strutturali ta' mill-inqas 0,3 % tal-PDG għall-2024. Sabiex jiġi żgurat titjib bħal dan, jenħtieġ li t-tkabbir fin-nefqa primarja netta ffinanzjata fil-livell nazzjonali[26] fl-2024 ma jaqbiżx l-4,8 %, kif rifless f'din ir-rakkomandazzjoni. Fl-istess ħin, il-miżuri li jifdal ta' appoġġ tal-enerġija (attwalment stmati mill-Kummissjoni għal 1,1% tal-PDG fl-2023) jenħtieġ li jitneħħew fl-2023, skont l-iżviluppi tas-suq tal-enerġija u jibdew mill-inqas miżuri mmirati, u jenħtieġ li t-tfaddil relatat jintuża biex inaqqas id-defiċit tal-gvern fuq il-bażi tal-istimi tal-Kummissjoni, u dan iwassal għal tkabbir fin-nefqa primarja netta li huwa anqas mir-rata ta' tkabbir massimu rakkomandata għall-2024. Madankollu, skont it-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni, it-tkabbir fin-nefqa kurrenti primarja netta ffinanzjata fil-livell nazzjonali fl-2023 mhuwiex konformi mar-rakkomandazzjoni tal-Kunsill. Jekk dan jiġi kkonfermat, ikun xieraq li jkun hemm inqas tkabbir fin-nefqa primarja netta fl-2024.

(25) Jekk wieħed jassumi li l-politiki ma jinbidlux, it-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipproġetta li n-nefqa primarja netta ffinanzjata fil-livell nazzjonali tikber għal 2,9 % fl-2024, li hija anqas mir-rata ta' tkabbir rakkomandata.

(26) Skont il-programm, l-investiment tal-gvern huwa mistenni li jibqa' stabbli għal 4,5 % tal-PDG fl-2023 u l-2024. Il-programm jirreferi għal riformi u investimenti, li huma mistennija jikkontribwixxu għal tkabbir sostenibbli u inklużiv. Dawn jinkludu investimenti biex jitrawmu t-tranżizzjonijiet tal-enerġija u dawk diġitali, li huma wkoll parti mill-Pjan għall-Irkupru u r-Reżiljenza.

(27) Il-Programm ta' Stabbiltà jiddeskrivi perkors fiskali fuq terminu medju sal-2027. Skont il-programm, id-defiċit tal-gvern estiż huwa mistenni li jonqos gradwalment għal 1,0 % tal-PDG fl-2025, u għal 0,8 % sal-2026, qabel jiżdied bi ftit għal 0,9 % fl-2027. Għalhekk, id-defiċit tal-gvern estiż hu ppjanat li jibqa' taħt it-3 % tal-PDG matul il-perjodu tal-programm. Skont il-programm, il-proporzjon tad-dejn għall-PDG tal-gvern estiż huwa mistenni li jiżdied minn 27,5 % fi tmiem l-2024 għal 29,0 % sa tmiem l-2027.

(28) L-impatt tax-xejriet demografiċi fuq l-infiq pubbliku se jsir aktar akut fid-deċennji li ġejjin, billi l-għadd ta' pensjonanti għal kull ħaddiem huwa mistenni jiżdied b'mod kostanti minħabba l-popolazzjoni li qed tixjieħ u t-tnaqqis fil-flussi ta' migrazzjoni netti. F'xenarju ta' ebda bidla fil-politika, il-Lussemburgu se jiffaċċja waħda mill-

---

[24] Ara l-Artikolu 5 tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97, li jirrikjedi wkoll aġġustament ta' aktar minn 0,5 % tal-PDG għall-Istati Membri b'dejn tal-gvern li jaqbeż is-60 % tal-PDG, jew b'riskji aktar evidenti għas-sostenibbiltà tad-dejn.

[25] Il-Kummissjoni stmat li l-Lussemburgu jkun jeħtieġ bilanċ primarju strutturali stabbli biex jiżgura li d-dejn tal-gvern jinżamm f'livelli prudenti fit-terminu medju. Din l-istima kienet ibbażata fuq it-tbassir tal-ħarifa 2022 tal-Kummissjoni. Il-punt tat-tluq għal din l-istima kien id-defiċit u d-dejn ipproġettati tal-gvern għall-2024 li assumew l-irtirar tal-miżuri ta' appoġġ għall-enerġija fl-2024.

[26] In-nefqa primarja netta hija definita bħala nefqa netta ffinanzjata fil-livell nazzjonali minn miżuri ta' dħul diskrezzjonarji u bl-esklużjoni tan-nefqa fuq l-imgħax kif ukoll in-nefqa ċiklika fuq il-qgħad.

akbar żidiet fl-infiq tal-pensjonijiet bħala sehem tal-PDG, fejn huwa proġettat li dan se jirdoppja għal madwar 18 % tal-PDG sal-2070, l-ogħla fl-UE. Dan se jwassal għal żieda sinifikanti fid-dejn pubbliku, li tpoġġi s-sostenibbiltà tal-finanzi pubbliċi f'riskju. Il-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza ma jindirizzax is-sostenibbiltà fit-tul tas-sistema tal-pensjonijiet. B'mod speċifiku, il-pjan ma jindirizzax l-effetti negattivi tal-iskemi ta' rtirar bikri u l-inċentivi finanzjarji biex wieħed jitlaq mis-suq tax-xogħol kmieni, li jikkontribwixxu għal rata baxxa ta' impjieg fost ħaddiema akbar fl-età. Iż-żieda fl-età effettiva tal-irtirar ikollha impatt makroekonomiku ta' benefiċċju u l-potenzjal li jitnaqqas l-infiq fuq il-pensjonijiet, peress li rata ogħla ta' ħaddiema akbar fl-età fl-impjieg tappoġġa t-tkabbir ekonomiku. Il-ġlieda kontra l-ippjanar aggressiv tat-taxxa fl-UE hija essenzjali biex: i) tiġi evitata d-distorsjoni tal-kompetizzjoni bejn id-ditti; ii) jiġi żgurat trattament ġust tal-kontribwenti; u iii) jiġu ssalvagwardjati l-finanzi pubbliċi. Il-Lussemburgu huwa ekonomija żgħira, miftuħa, b'settur finanzjarju internazzjonali kbir, li fil-biċċa l-kbira jispjega l-eżistenza ta' flussi finanzjarji kbar. Madankollu, dawn il-flussi jirriflettu wkoll il-preżenza ta' ħafna kumpaniji bi sjieda barranija fil-pajjiż, li huma involuti f'attivitajiet intragrupp tat-teżor. Punt partikolari ta' tħassib huwa n-nuqqas ta' taxxi minn ras il-għajn, jew miżuri ekwivalenti fuq pagamenti ta' imgħax u royalties magħmula lil ġuriżdizzjonijiet b'taxxa baxxa jew żero lil hinn minn dawk il-pajjiżi inklużi fil-lista tal-UE ta' ġuriżdizzjonijiet li ma jikkooperawx[27]. Il-pagamenti 'l barra ta' mgħax u royalties minn kumpaniji bbażati fil-Lussemburgu għal ġuriżdizzjonijiet ta' pajjiżi terzi jistgħu jkunu soġġetti għal ftit tassazzjoni jew l-ebda tassazzjoni jekk dawn il-pagamenti ma jiġux intaxxati jew intaxxati f'livell baxx fil-ġuriżdizzjoni riċeventi. Il-Lussemburgu ħa xi passi biex jiġġieled l-ippjanar aggressiv tat-taxxa. Madankollu, sa issa dawn il-miżuri ma kinux biżżejjed biex jindirizzaw dawk il-karatteristiċi tas-sistema tat-taxxa, li jistgħu jintużaw minn kumpaniji multinazzjonali biex jinvolvu ruħhom f'ippjanar aggressiv tat-taxxa.

(29) F'konformità mal-Artikolu 19(3), il-punt (b) u l-kriterju 2.2 tal-Anness V tar-Regolament (UE) 2021/241, il-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza jinkludi sett estensiv ta' riformi u investiment li jsaħħu lil xulxin li għandhom jiġu implimentati sal-2026. L-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tal-Lussemburgu għadha għaddejja. Il-Lussemburgu ppreżenta l-ewwel talba għall-pagament fit-28 ta' Diċembru 2022, li tikkorrispondi għal 26 stadju importanti u miri fid-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill, għall-iżborż ta' EUR 20 miljun fl-ambitu tal-faċilità għall-irkupru u r-reżiljenza. Il-Kummissjoni ppubblikat l-ewwel valutazzjoni preliminari pożittiva tagħha fit-28 ta' April 2023. It-talba għall-pagament issa qed tiġi diskussa l-Kunsill. L-istadji importanti u l-miri kkonċernati jinkludu d-dħul fis-seħħ tar-riforma tal-"Patt ta' Akkomodazzjoni 2.0", bil-għan li żżid il-provvista ta' akkomodazzjoni għall-kiri affordabbli offruta mill-muniċipalitajiet, investimenti għad-diġitalizzazzjoni tas-settur pubbliku għall-iżvilupp ta' komunikazzjoni ultra sigura, it-titjib tal-ħiliet tal-forza tax-xogħol bit-tnedija tal-programm "FutureSkills", kif ukoll riforma għall-akkwist ta' vetturi nodfa. Il-Lussemburgu ppreżenta emenda tal-pjan tiegħu fil-11 ta' Novembru 2022, li ġie approvat mill-Kunsill fis-17 ta' Jannar 2023. Il-Lussemburgu huwa mistenni jippreżenta kapitlu REPowerEU u diġà ddeċieda li jittrasferixxi 128,5 miljun EUR mir-Riżerva ta' Aġġustament għall-Brexit (Brexit Adjustment Reserve, BAR) għall-RRF biex tiffinanzja l-implimentazzjoni tagħha. L-

[27] Il-Konklużjonijiet tal-Kunsill tal-24 ta' Frar 2022 dwar il-lista riveduta tal-UE ta' ġuriżdizzjonijiet li ma jikkooperawx għal finijiet ta' taxxa, ĠU C 103/01, 3.2.2022, p. 1.

inklużjoni rapida tal-kapitolu l-ġdid tar-REPowerEU fil-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza se tippermetti l-finanzjament ta'riformi u investimenti addizzjonali b'appoġġ għall-objettivi strateġiċi tal-Lussemburgu fil-qasam tal-enerġija u t-tranżizzjoni ekoloġika. L-involviment sistematiku u effettiv tal-awtoritajiet lokali u reġjonali, tas-sħab soċjali u ta' partijiet ikkonċernati rilevanti oħra jibqa' importanti għall-implimentazzjoni b'suċċess tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, kif ukoll ta' politiki ekonomiċi u tal-impjiegi oħra li jmorru lil hinn mill-pjan, biex tiġi żgurata sjieda wiesgħa tal-aġenda ta' politika ġenerali.

(30) Il-Kummissjoni approvat id-dokumenti ta' programmazzjoni kollha tal-politika ta' koeżjoni tal-Lussemburgu fl-2022. It-tkomplija tal-implimentazzjoni rapida tal-programmi tal-politika ta' koeżjoni f'komplementarjetà u sinerġija mal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, inkluż il-kapitolu REPowerEU, hija kruċjali biex tinkiseb it-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali, tiżdied ir-reżiljenza ekonomika u soċjali kif ukoll jinkiseb żvilupp territorjali bbilanċjat fil-Lussemburgu.

(31) Lil hinn mill-isfidi ekonomiċi u soċjali indirizzati mill-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, il-Lussemburgu jiffaċċja għadd ta' sfidi addizzjonali, b'mod partikolari s-sostenibbiltà fit-tul tal-finanzi pubbliċi, li jirriżultaw prinċipalment mis-sistema tal-pensjonijiet, lakuni legali li jistgħu jintużaw minn intrapriżi multinazzjonali involuti fl-ippjanar aggressiv tat-taxxa, vulnerabbiltajiet relatati ma' prezzijiet għoljin tad-djar u dejn għoli tal-unitajiet domestiċi, dgħufijiet fis-sistema tal-edukazzjoni li jżidu mal-inugwaljanza u kwistjonijiet relatati mal-politika tal-enerġija u t-tranżizzjoni ekoloġika, inklużi ostakli potenzjali għat-tranżizzjoni mill-fjuwils fossili u kwistjonijiet bin-network tat-trasport.

(32) Il-ħiliet bażiċi u l-prestazzjoni ġenerali tal-istudenti jiddependu primarjament fuq l-isfond soċjoekonomiku u lingwistiku tagħhom. Il-livelli medji fl-għarfien u l-ħiliet ewlenin fl-età ta' 15-il sena, kif imkejla mill-Programm tal-OECD għall-Valutazzjoni Internazzjonali tal-Istudenti (Programme for International Student Assessment, PISA), huma ferm aktar baxxi fil-Lussemburgu mill-medja tal-UE. Id-distakk bejn l-istudenti żvantaġġati u l-pari żvantaġġati tagħhom huwa akbar fil-Lussemburgu milli fi kwalunkwe pajjiż ieħor tal-UE. Is-sistema edukattiva ma tagħtix lill-istudenti kollha ħiliet bażiċi biżżejjed biex jissodisfaw il-ħtiġijiet tas-suq tax-xogħol tal-pajjiż. Il-lingwa mitkellma fis-sistema skolastika nazzjonali fil-livell primarju hija Lussemburgiża, filwaqt li l-istudenti jitgħallmu jaqraw u jiktbu bil-Ġermaniż. Is-suġġetti kollha (ħlief għall-Franċiż) jiġu mgħallma bil-Ġermaniż. Dan jikkostitwixxi domanda għolja ħafna għall-ħiliet lingwistiċi f'pajjiż fejn wieħed biss minn kull tliet studenti jitkellmu l-Lussemburgu bħala l-ewwel lingwa tagħhom. Is-sehem taż-żgħażagħ ta' bejn it-18 u l-24 sena li telqu mill-edukazzjoni u t-taħriġ mingħajr ma lestew edukazzjoni sekondarja għolja żdied minn 6,3 % fl-2018 għal 8,2 % fl-2022. F'Settembru 2022, il-Lussemburgu nieda proġett pilota f'erba' skejjel primarji, fejn l-istudenti jibdew jitgħallmu l-ewwel bil-Franċiż u mbagħad bil-Ġermaniż. Jekk jiġi estiż għal aktar skejjel, dan l-approċċ jista' jgħin biex titjieb il-prestazzjoni tal-istudenti li l-ewwel lingwa tagħhom mhijiex il-Franċiż. Il-Lussemburgu żied ukoll il-provvista tiegħu ta' skejjel internazzjonali pubbliċi: mill-2022/2023, 4 % tal-istudenti fil-livelli ta' qabel il-primarja u tal-primarja huma rreġistrati f'dawn l-iskejjel, fejn jistgħu jagħżlu bejn l-Ingliż, il-Franċiż jew il-Ġermaniż bħala l-lingwa tat-tagħlim. Jekk din l-għażla ta' tagħlim permezz ta' lingwa ewlenija waħda tiġi estiża biex tkopri parti akbar tal-popolazzjoni skolastika, din tista' ttejjeb b'mod sostanzjali l-possibbiltajiet tal-istudenti li jiksbu riżultati ta' tagħlim aħjar.

(33) Is-sistema tal-enerġija tal-Lussemburgu hija kkaratterizzata minn dipendenza għolja fuq l-importazzjoni u fuq il-fjuwils fossili. Il-pajjiż huwa importatur nett kbira tal-enerġija. Huwa kważi kompletament dipendenti fuq l-importazzjonijiet tal-enerġija primarja, b'rata ta' dipendenza ta' 92 % fl-2021. Iż-żejt ipprovda 69 % tat-taħlita tal-enerġija tal-Lussemburgu, u l-gass naturali 18 %, filwaqt li 12 % kienet ġejja minn sorsi ta' enerġija rinnovabbli, u laħaq kapaċità ta' 572 MW fl-2022. Il-Lussemburgu ma jimporta l-ebda żejt mir-Russja. Fir-rigward tal-gass, id-dipendenza fuq ir-Russja hija limitata billi kważi 100 % tal-gass ikkunsmat fil-Lussemburgu ġie importat minn pipelines mill-Belġju u mill-Ġermanja li joriġinaw min-Norveġja u min-Netherlands. Il-konsum ta' gass naturali tal-Lussemburgu naqas b'26 % fil-perjodu Awwissu 2022-Marzu 2023, meta mqabbel mal-konsum medju tal-gass matul l-istess perjodu fil-ħames snin preċedenti, lil hinn mill-mira ta' tnaqqis ta' 15 %. Il-Lussemburgu jista' jkompli jagħmel sforzi biex inaqqas id-domanda tal-gass temporanjament sal-31 ta' Marzu 2024[28].

(34) Filwaqt li l-Lussemburgu huwa interkonness f'termini kemm tal-enerġija kif ukoll tal-gass, se jkun meħtieġ aktar investiment b'antiċipazzjoni taż-żieda fil-ġenerazzjoni rinnovabbli u fid-domanda għall-enerġija. Il-Lussemburgu għandu jindirizza l-isfida ta' provvista insuffiċjenti ta' akkomodazzjoni filwaqt li jilħaq il-miri tiegħu dwar l-enerġija u l-klima. Hemm ukoll il-ħtieġa li jiġi rinnovat l-istokk tal-bini eżistenti. B'20,8 % tal-potenzjal totali tal-iffrankar tal-enerġija (f'termini ta' GWh), is-settur tal-bini residenzjali u tar-rinnovazzjoni jirrappreżenta t-tieni l-akbar sors ta' potenzjal kumulattiv għall-iffrankar tal-enerġija sal-2030. Madwar 89 % tal-istokk tal-bini residenzjali juża sistemi tat-tisħin ibbażati fuq il-fjuwils fossili (żejt għat-tisħin u gass naturali). Il-muniċipalitajiet se jkollhom rwol ewlieni f'dan ir-rigward. Il-konġestjoni tat-traffiku fit-toroq hija ta' piż fuq l-ekonomija u fuq is-sostenibbiltà ambjentali, filwaqt li t-trasport jammonta għal sehem sinifikanti tal-konsum taż-żejt u għal 59 % tal-emissjonijiet totali ta' gassijiet serra, li jitqabbel ma' medja tal-UE ta' 24 % fl-2019. Filwaqt li l-Lussemburgu adotta xi miżuri rilevanti biex itejjeb il-mobilità sostenibbli, interventi addizzjonali u aktar immirati jgħinu sostanzjalment biex jitnaqqsu d-dipendenza fuq iż-żejt u l-emissjonijiet ta' gassijiet serra. Dan huwa rifless fl-NECP tal-Lussemburgu, li jistabbilixxi mira ta' 40 % ta' vetturi elettriċi u vetturi plug-in għall-flotta tal-vetturi sal-2030. Il-Lussemburgu stabbilixxa għalih innifsu l-mira li jsir newtrali għall-klima sal-2050. Fis-snin riċenti, għamel progress konsiderevoli dwar l-enerġiji rinnovabbli iżda jibqa' wieħed mill-Istati Membri bl-iktar sehem baxx. Se jkunu meħtieġa aktar żidiet fl-ambizzjoni għat-tnaqqis tal-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett ta' serra u żieda fl-enerġija rinnovabbli u fl-effiċjenza enerġetika għal-Lussemburgu biex jilħaq il-miri tal-enerġija tiegħu għall-2030 – li jikseb 25 % ta' enerġija mis-sorsi rinnovabbli u jnaqqas il-konsum finali tal-enerġija b'40 % sa 44 % meta mqabbel mal-2007.

(35) In-nuqqas ta' ħaddiema u ħiliet fis-setturi u l-okkupazzjonijiet ewlenin għat-tranżizzjoni ekoloġika, inkluż il-manifattura, l-użu u l-manutenzjoni tat-teknoloġiji b'emissjonijiet żero netti, qed joħolqu ostakli fit-tranżizzjoni lejn ekonomija b'emissjonijiet żero netti. Sistemi ta' edukazzjoni u taħriġ ta' kwalità għolja li jirrispondu għall-ħtiġijiet tas-suq tax-xogħol li qed jinbidlu u miżuri mmirati ta' titjib tal-ħiliet u taħriġ mill-ġdid huma kruċjali biex jitnaqqas in-nuqqas ta' ħiliet u jiġu promossi l-inklużjoni u r-riallokazzjoni tax-xogħol. Biex tiġi sfruttata l-provvista tax-xogħol mhux sfruttata, dawn il-miżuri jeħtieġ li jkunu aċċessibbli, b'mod partikolari

[28] Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2022/1369 u r-Regolament tal-Kunsill (UE) 2023/706

għall-individwi u fis-setturi l-aktar affettwati mit-tranżizzjoni ekoloġika. Il-Lussemburgu żied l-isforzi tiegħu biex itejjeb il-ħiliet u jħarreġ mill-ġdid lill-ħaddiema fis-setturi li qed jonqsu u jittrasformaw. Madankollu, in-nuqqas ta' ħaddiema jippersisti f'xi okkupazzjonijiet, inkluži l-maniġers tal-politika u tal-ippjanar. Dan huwa ostaklu possibbli fit-tranżizzjoni ekoloġika u fl-implimentazzjoni tar-REPowerEU.

(36) Fid-dawl tal-valutazzjoni tal-Kummissjoni, il-Kunsill eżamina l-Programm ta' Stabbiltà tal-2023 u l-opinjoni tiegħu[29] hija riflessa fir-Rakkomandazzjoni (1) hawn taħt.

(37) Fid-dawl tal-interkonnessjonijiet mill-qrib bejn l-ekonomiji tal-Istati Membri taż-Żona tal-Euro u l-kontribut kollettiv tagħhom għall-funzjonament tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja, il-Kunsill irrakkomanda li l-Istati Membri taż-Żona tal-Euro jieħdu azzjoni, inkluż permezz tal-pjanijiet tagħhom għall-irkupru u r-reżiljenza, biex (i) jippreservaw is-sostenibbiltà tad-dejn u joqogħdu lura minn appoġġ fuq bażi wiesgħa għad-domanda aggregata fl-2023, jimmiraw aħjar il-miżuri fiskali meħuda biex itaffu l-impatt tal-prezzijiet għoljin tal-enerġija u jirriflettu dwar modi xierqa biex jitnaqqas l-appoġġ hekk kif jonqsu l-pressjonijiet tal-prezzijiet tal-enerġija; (ii) isostnu investiment pubbliku għoli u jippromwovu l-investiment privat biex jappoġġaw it-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali; (iii) jappoġġaw l-iżviluppi fil-pagi li jtaffu t-telf fil-kapaċità tal-akkwist filwaqt li jillimitaw l-effetti sekondarji fuq l-inflazzjoni, ikomplu jtejbu l-politiki attivi tas-suq tax-xogħol u jindirizzaw in-nuqqas ta' ħiliet; (iv) itejbu l-ambjent tan-negozju u jiżguraw li l-appoġġ għall-enerġija lill-kumpaniji jkun kosteffettiv, temporanju, immirat lejn ditti vijabbli u li jżomm l-inċentivi għat-tranżizzjoni ekoloġika; u (v) jippreservaw l-istabbiltà makrofinanzjarja u jimmonitorjaw ir-riskji filwaqt li jkomplu jaħdmu fuq it-tlestija tal-Unjoni Bankarja. Għal-Lussemburgu, ir-Rakkomandazzjonijiet (1), (2) u (4) jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-ewwel, it-tieni, it-tielet, ir-raba' u l-ħames rakkomandazzjoni għaż-Żona tal-Euro.

B'DAN JIRRAKKOMANDA li l-Lussemburgu jieħu azzjoni fl-2023 u l-2024 biex:

1. Inaqqas il-miżuri ta' appoġġ għall-enerġija fis-seħħ sa tmiem l-2023, bl-użu tal-iffrankar relatat biex jitnaqqas id-defiċit tal-gvern. F'każ li żidiet ġodda fil-prezzijiet tal-enerġija jwasslu għall-ħtieġa ta' miżuri ta' appoġġ, jiżgura li dawn ikunu mmirati lejn il-protezzjoni tal-unitajiet domestiċi u d-ditti vulnerabbli, fiskalment affordabbli, u li jippreservaw l-inċentivi għall-iffrankar tal-enerġija.

   Jiżgura politika fiskali prudenti, b'mod partikolari billi jillimita ż-żieda nominali fin-nefqa primarja netta ffinanzjata fil-livell nazzjonali fl-2024 għal mhux aktar minn 4,8 %.

   Jippreserva l-investiment pubbliku ffinanzjat fil-livell nazzjonali u jiżgura l-assorbiment effettiv tal-għotjiet tal-RRF u fondi oħra tal-UE, b'mod partikolari biex jitrawmu t-tranżizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali.

   Għall-perjodu lil hinn mill-2024, ikompli jsegwi strateġija fiskali fuq terminu medju ta' konsolidazzjoni gradwali u sostenibbli, flimkien ma' investimenti u riformi li jwasslu għal tkabbir sostenibbli ogħla, biex tinkiseb pożizzjoni fiskali prudenti fuq terminu medju.

[29] Skont l-Artikoli 5(2) u 9(2) tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97.

Inaqqas ir-riskji relatati mas-suq tal-akkomodazzjoni, b'mod partikolari billi jnaqqas id-deduċibbiltà tal-imgħax ipotekarju, u billi jieħu miżuri biex tiżdied il-provvista ta' art li tista' tinbena.. Itejjeb is-sostenibbiltà fit-tul tas-sistema tal-pensjonijiet, b'mod partikolari billi jillimita l-irtirar kmieni u billi jżid ir-rata ta' impjieg ta' ħaddiema akbar fl-età. Iżid l-azzjoni biex jindirizza b'mod effettiv l-ippjanar aggressiv tat-taxxa, b'mod partikolari billi jiżgura tassazzjoni suffiċjenti ta' pagamenti 'l barra ta' mgħax u royalties għal ġuriżdizzjonijiet b'taxxa żero/baxxa.

2. Jipproċedi bl-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza rivedut tiegħu u jiffinalizza malajr il-kapitolu REPowerEU bil-għan li jibda l-implimentazzjoni tiegħu malajr. Jipproċedi bl-implimentazzjoni rapida tal-programmi tal-politika ta' koeżjoni f'komplementarjetà u sinerġija mal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza.

3. Ittejjeb il-prestazzjoni tas-sistema edukattiva skolastika u jippromwovi opportunitajiet indaqs għall-istudenti kollha, b'mod partikolari billi jadatta t-tagħlim għall-ħtiġijiet ta' studenti żvantaġġati u dawk minn sfondi lingwistiċi varji.

4. Inaqqas id-dipendenza fuq il-fjuwils fossili billi jaċċellera l-użu ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli, il-kapaċità ta' trażmissjoni tal-elettriku, jħaffef il-proċeduri għall-ħruġ tal-permessi u jinvesti fl-effiċjenza enerġetika kemm fis-settur residenzjali kif ukoll f'dak mhux residenzjali. Jappoġġa lill-muniċipalitajiet fl-iżvilupp ta' pjanijiet lokali dettaljati għall-użu tal-enerġija rinnovabbli, inklużi l-enerġija mir-riħ u l-fotovoltajċi, u għas-sistemi tat-tisħin u t-tkessiħ distrettwali. Jippromwovi aktar l-elettrifikazzjoni tat-trasport u jinvesti fin-networks u l-infrastruttura tat-trasport pubbliku. Iżid l-isforzi ta' politika mmirati lejn il-forniment u l-akkwist tal-ħiliet meħtieġa għat-tranżizzjoni ekoloġika.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Kunsill
Il-President